

'DEPREME KARŞI TEKİZ' GİRİŐİMİ

ÜLKEMİZİN GERÇEĞİ DEPREM KONUSUNDA ORTAK BİLDİRİ

ÜLKEMİZİN GERÇEĞİ DEPREM KONUSUNDA ORTAK BİLDİRİ

Ülkemizde deprem, toplumsal belleğimize büyük kayıplar ve derin acılar yüklemiş bir numaralı doğal afettir. İzmir’de meydana gelen son deprem, ülkemizin deprem kuşağında yer aldığı gerçeğini ve kentsel dönüşümün önemini bir kez daha hatırlatmıştır. Yıkılan binalar ve yitirilen canlar; yetkin mühendisliğin, projeye uygun imalatın, doğru ve kaliteli malzeme kullanımı ile yapım faaliyetleri denetiminin hayati önemini bir kez daha ortaya koymuştur.

Deprem, bir doğal afet olmanın ötesinde ekonomik, sosyal, kültürel, yasal ve teknik tüm boyutları ile birlikte algılanması ve yönetilmesi gereken bir olgudur. Depremle mücadele; afet öncesini, afet anını ve bir sonraki depreme kadar olan dönemi kapsayan kesintisiz bir süreçte ele alınmalıdır. Bu yaklaşım planlama, uygulama, yapı tasarımı ile üretimi ve denetleme fonksiyonlarının eksiksiz ve bütüncül şekilde disipline edilmesini ve yönetilmesini gerektirmektedir. Afet yönetimi ve deprem konusunda diğer ülkelerin teknoloji, uygulama, sigorta, yasal altyapı ve sistem deneyimlerinden yararlanılarak ülke şartlarına uygun bir sistem oluşturulmalıdır.

Bu çerçevede, aşağıda imzası bulunan sivil toplum örgütü temsilcileri olarak, deprem nedeniyle ülkemizde yaşanan acıların tekrarlanmaması amacıyla yedi konu başlığına dikkat çekmek ve faaliyette bulunduğumuz alanlarda sahip olduğumuz deneyimi yapıcı bir biçimde Hükümetimiz ile el ele ülkemizin hizmetine sunmak konusunda mutabık kalmış bulunmaktayız.

ÜLKEMİZİN GERÇEĞİ DEPREM KONUSUNDA ORTAK BİLDİRİ

1. Ehil Yapı Müteahhidi:

Özellikle bina yapımında, projenin gerektirdiği teknik ve mali yeterliklere sahip olan tecrübeli müteahhitlerin iş üstlenmesini sağlayacak bir yeterlik sınıflandırmasına ihtiyaç vardır. Deprem riski yüksek bölgelerde, yapım işlerini üstlenecek müteahhitlerde daha yüksek yeterlilik kriterleri aranmalıdır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan Yönetmelik büyük bir adım olarak değerlendirilmekte ve sektör için hayati önem taşımaktadır. Bu düzenlemenin etkin ve verimli bir şekilde hayata geçirilmesiyle depreme dayanıklı, güvenilir yapılardan oluşan kentlerin inşası mümkün olacaktır.

2. Güçlü Yapı Denetimi:

Ülkemizde sağlam, güvenli ve depreme dayanıklı yaşam alanları oluşturmak amacıyla yapı denetiminin zemin ve temel etütleri aşamasından başlayarak inşaa süreçlerinin her evresinde etkin bir şekilde işletilmesi şarttır. Bunun için yapı denetim sistemi güçlendirilmeli, yapı denetim şirketlerinin mesleki deneyimi ve teknik bilgisi yüksek personel istihdam olanakları artırılmalı ve arsa sahibi, yatırımcı, müteahhit, proje müellifi, yapı denetçisi arasındaki ilişki, yetki, sorumluluk, haklar düzeninde yaşanan sıkıntılar tespit edilerek giderilmelidir.

ÜLKEMİZİN GERÇEĞİ DEPREM KONUSUNDA ORTAK BİLDİRİ

3. Yetkin Mühendislik Sistemi:

Bina tasarımlarının (i) zemin ve temel etütlerine uygun, doğru mühendislik çalışması ve uygun yapım tekniği ile doğru malzeme öngörülerek gerçekleştirilmesi, (ii) yapı üretimi ve yapı denetimi süreçlerinde gerekli teknik bilgi ve donanıma sahip mühendislik hizmeti verilebilmesi için saha tecrübesini ve mesleki eğitimi dikkate alan bir yetkin/uzman mühendislik sisteminin önemli katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

4. Mesleki Yeterlilik Belgeli İşgücü:

Sektörde mesleki eğitime verilen önem artırılmalı, Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından verilmiş Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi işgücüne istihdamı teşvik edilmelidir.

Sektörün talep ve beklentileri ile gelişen teknoloji göz önünde bulundurularak inşaat sektöründe faaliyetini sürdüren firmalar ile eğitim kurumları arasındaki işbirliği artırılmalıdır. Özellikle, işçi ile mühendis arasındaki teknik işgücünün yeterli yetkinlikte ve sayıda olmasının sağlanması, niteliklerinin geliştirilmesi için meslek liseleri ve yüksekokullardaki eğitim programlarının sayısının ve kalitesinin artırılması önem taşımaktadır.

5. Kaliteli Malzeme:

Depreme karşı alınabilecek bir diğer etkili önlem, uygun yapı malzemelerinin üretimi, seçimi ve standartlara uygun olarak kullanılmasıdır. Barınma, eğitim, sağlık, ticaret gibi ihtiyaçların karşılandığı gerek konut, iş yeri gerekse kamu hizmeti veren tüm yapıların doğru malzeme ile inşa edilmesi sağlanmalıdır.

ÜLKEMİZİN GERÇEĞİ DEPREM KONUSUNDA ORTAK BİLDİRİ

İnşaat uygulamalarında gelişen teknolojiler malzeme üretimi süreçlerine adapte edilmeli, deprem ve doğal afetler karşısında yeni yapım metotlarının hayata geçirilmesi, yeni jenerasyon malzemelerin ve inşaat sistemlerinin kullanılması teşvik edilmelidir.

6. Çok Yönlü İmar Mevzuatı:

İzmir depreminde yıkılan veya ağır hasar alan yapıların ağırlıklı olarak 1999 yılı öncesine ait Deprem Yönetmeliğine uygun inşa edilen binalar olduğu yönündeki ilk tespitler, kentsel planlama ve yapı üretimine ilişkin mevzuatın günün şartları, bilimsel ve teknolojik gelişmelere göre güncellenmesinin önemini vurgulamaktadır. Deprem riskinin yüksek olduğu ülkemizde kentsel dönüşüm hayati önem taşımaktadır.

Kent planlarında zayıf zeminler üzerinde yapılaşma konusunda ciddi önlemler alınmalıdır. Şehirlerde zemini zayıf olan ve zemin sıvılaşması riski bulunan bölgelerin mikro ölçekte detaylı tespit edilmesi gerekmektedir.

Parsel bazlı kentsel dönüşüm veya yapılaşma sistematığı yerine mahalle bazlı, mümkün olmayan yerlerde ise ada bazlı modeller oluşturulmasına yönelik yasal düzenlemeler yapılarak altyapı, ulaşım, trafik yükü gibi temel konular ile birlikte otopark, yeşil alan, sosyal alanlar vb. sosyal donatıların da dahil olacağı, yarının ihtiyaçlarını göz önüne alan tümleşik bir imar planlaması yaklaşımı benimsenmelidir.

Binalara tüm kritik yapım süreçlerini ve bilgilerini içeren bir kimlik belgesi verilmesini temin edecek yasal düzenleme gerçekleştirilmelidir.

ÜLKEMİZİN GERÇEĞİ DEPREM KONUSUNDA ORTAK BİLDİRİ

Kentsel dönüşümün kent planlaması bozulmadan, bölgesel yoğunluğu arttırmadan verimli bir şekilde hayata geçirilmesi için alternatif finansman modellerini teşvik edecek yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Teknik kapasitesi ve deneyimi sınırlı olan belediyelerin, kentsel dönüşüm planlama ve uygulama süreçlerinde merkezi yönetim tarafından yönlendirilmesi ve desteklenmesi yararlı olacaktır.

Bina inşaat süreçlerinde yer alan tüm tarafların sorumlulukları imar mevzuatında netleştirilmeli, sorumlulukların çok taraflı yapı içinde azaltılması engellenmelidir. Bu sorumluluklar sigorta uygulamaları ile güçlendirilmelidir.

7. Bilinçli Kamuoyu:

Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğu gerçeğinden hareketle, toplumda afet farkındalığı yaratmak, afetlerle birlikte yaşamak ve afetlerle mücadele etmek konusunda bir bütün olarak çok duyarlı ve dirençli olmayı sağlamak gerekmektedir.

Afet riskini azaltmak ve afetlere hazırlık konusundaki farkındalığın artırılması, deprem tatbikatları yapılarak vatandaşın eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi önem arz etmektedir. İlkokul çağından başlamak üzere toplumda bir bilinç oluşturulması gerekmektedir. İlgili Bakanlıkların, yerel yönetimlerin farkındalığı artırıcı etkinliklerine sivil toplum kuruluşları olarak destek sağlanacaktır.

ÜLKEMİZİN GERÇEĞİ DEPREM KONUSUNDA ORTAK BİLDİRİ

İM ZALAYAN STK'LAR

Mehmet Kalyoncu
Gayrimenkul ve Gayrimenkul
Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER)

Nazmi Durbakayım
İstanbul İnşaatçılar
Derneği (İNDER)

Z. Altan Elmas
Konut Geliştiricileri ve
Yatırımcıları Derneği (KONUTDER)

A. Süreyya URAL
Türk Müşavir Mühendisler ve
Mimarlar Birliği (TürkMMMB)

Tayfun Küçüköğlü
Türkiye İnşaat Malzemesi
Sanayicileri Derneği (İMSAD)

Celal Koloğlu
Türkiye İnşaat Sanayicileri
İşveren Sendikası (İNTEŞ)

Mithat Yenigün
Türkiye Müteahhitler Birliği
(TMB)

Tekin Saraçoğlu
Yapı Denetim Kuruluşları
Birliği (YDKB)